

Gród na Ostrowie Tumskim około roku 1055 – widok od południa

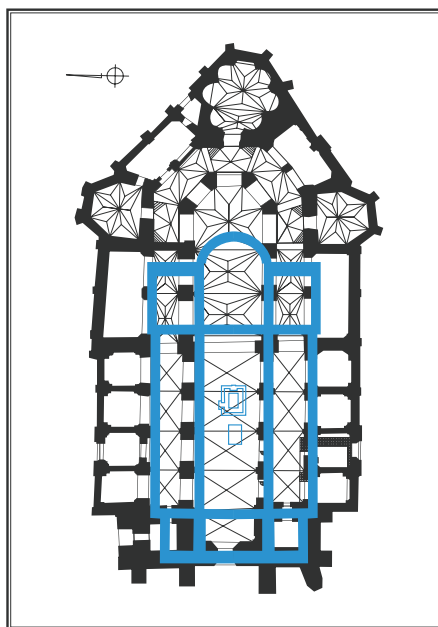
Ostrów Tumski stronghold ca. 1055 – view from the south

Die Burganlage auf der Dominsel (Ostrów Tumski) um 1055 – Ansicht von Süden

PIERWSZA KATEDRA POZNAŃSKA

Pod koniec panowania Mieszka I, być może z inicjatywy Jordana, stację misyjną zastąpiła świątynia pw. św. Piotra, zrealizowana za czasów Ungera. Uważa się, że była to pierwsza na ziemiach polskich katedra. Wzniesiona wówczas trójnawowa bazylika miała długość 49 m, szerokość nawy głównej wynosiła 8,5 m, naw bocznych 4,25 m, od zachodu zamknięta była dwiema wieżami. Nawę główną od wschodu zamykało prezbiterium, a od zachodu empora – czyli balkon zarezerwowany dla władcy, uczestniczącego w mszy świętej.

Ściany kościoła były gładkie, tynkowane, pozbawione podziałów pionowych. Nawę główną oddzielały od naw bocznych rzędy filarów łączonych arkadami, a wszystkie trzy nawy nakrywał płaski strop. Otwory okienne oraz portale znajdujące się w północnej i południowej ścianie budowli miały zapewne starannie opracowane ościeża.

Rzut katedry przedromańskiej na planie obecnym

View of the pre-Romanesque Cathedral superimposed over today's floor plan

Grundriß der vorromanischen Kathedrale auf dem Grundriß der heutigen Kathedrale

POZNAŃ'S FIRST CATHEDRAL

Towards the end of the rule of Mieszko I, perhaps on the initiative of Bishop Jordan, the mission station was replaced with Saint Peter's Shrine built at the time of Unger. The church is believed to have been Poland's first Cathedral. Originally erected as a three-nave basilica, it measured 49 meters in length with the main nave of 8.5 meters and side naves of 4.25 meters in width. Two towers closed the building on the east and an inner gallery on the west, reserved for the ruler whenever he took part in the holy mass.

The Church's walls were covered with an even layer of plain plaster with no vertical dividers. A row of columns separated the main and the side naves. All of the three naves were topped with a flat ceiling. Carefully designed jambs were placed in window and portal openings in the northern and southern walls.

DIE ERSTE POSENER KATHEDRALE

Gegen Ende der Herrschaft Mieszkos I. ersetzt – wzmöglich auf Initiative von Bischof Jordan – eine dem Hl. Petrus geweihte Kirche die ursprüngliche Missionsstation. Sie wurde in den Zeiten von Unger erbaut und gilt als die erste Kathedrale auf polnischem Boden. Die damals errichtete dreischiffige Basilika war 49m lang; das Hauptschiff war 8,5m breit, die beiden Seitenschiffe je 4,25m. Im Westen schlossen zwei Türme das Bauwerk ab. Den Ostabschluß des Hauptschiffs bildete der Chorraum, im Westen befand sich eine Empore, also ein Balkon, von dem aus der Herrscher an der Heiligen Messe teilnahm.

Die Wände der Kirche waren glatt und getüncht und besaßen keine vertikale Gliederung. Reihen von Pfeilern, die durch Arkaden verbunden waren, schieden das Hauptschiff von den Seitenschiffen; über alle drei Schiffe hinweg erstreckte sich eine flache Decke. Die Portale und Fensteröffnungen an der Nord- und Südwand des Bauwerks hatten sicherlich sorgfältig ausgeführte Verkleidungen.

Widok grodu zniszczonego po najeździe księcia Brzetysława z roku 1039

View of the stronghold destroyed after Duke Bretyslav's raid in 1039

Ansicht der zerstörten Burganlage nach dem Kriegszug von Fürst Brzetyslaw 1039

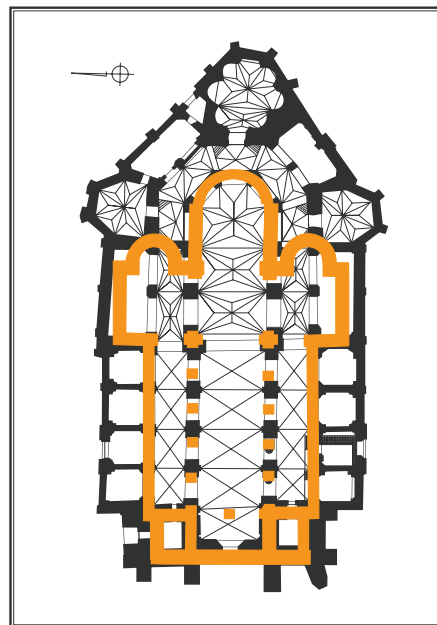
Wizualizacje: Piotr Walichnowski

Wnętrze romańskiej katedry około roku 1120 – widok ku wschodowi
 Interior of the Romanesque Cathedral ca. 1120 – view towards the east
 Inneres der romanischen Kathedrale um 1120 – Blick nach Osten

DRUGA KATEDRA POZNAŃSKA

Pierwsza katedra została zniszczona i złupiona przez wojska księcia czeskiego Brzetysława. Jej renowację przypisuje się Kazimierzowi Odnowicielowi po opanowaniu przezeń Wielkopolski, wkrótce po połowie XI w. Do odbudowy wykorzystano pierwotny układ fundamentów, na których wzniesiono ściany z regularnych ciosów kamiennych, podnosząc o ponad metr poziom posadzek. Rozbudowano też prezbiterium. Nawę główną dzielił od naw bocznych rząd filarów. Wnętrze świątyni zdobiły barwne tynki. Dalsze poważniejsze zmiany w połowie XIII w. dotyczyły głównie partii wschodniej katedry.

Rzut katedry romańskiej na planie obecnym
 View of the Romanesque Cathedral superimposed over today's floor plan
 Grundriß der romanischen Kathedrale auf dem Grundriß der heutigen Kathedrale

POZNAŃ'S SECOND CATHEDRAL

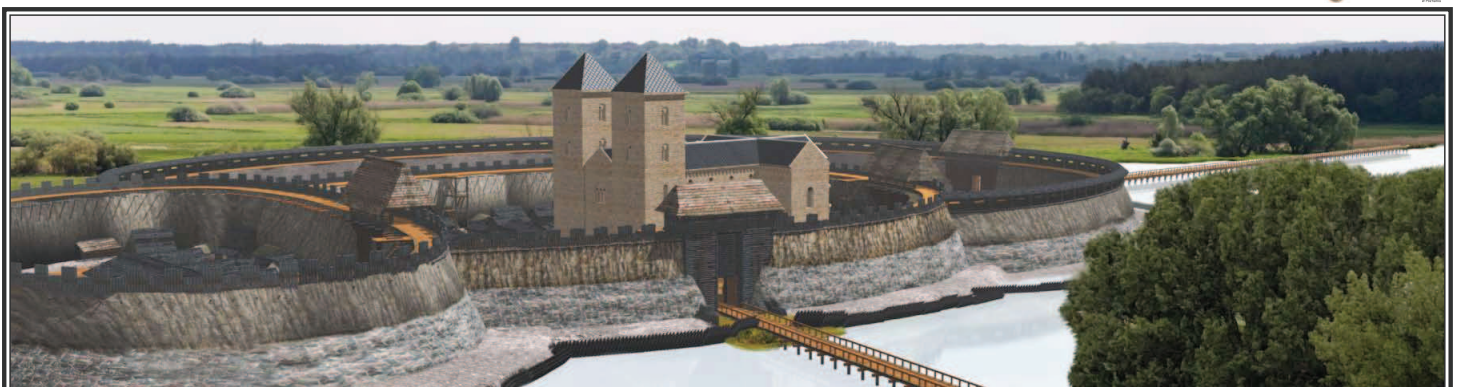
The original Cathedral was destroyed and plundered by the forces of the Czech Duke Bretislav. Its renovation, undertaken by Casimir the Restorer, took place after he assumed the rule of Greater Poland in mid-11th century. Without changing the original floor plan, the builders erected ashlar walls and elevated the floor by more than three feet. They also expanded the presbytery. The main nave was separated from the side naves with a colonnade. Colorful stucco was used to decorate the temple's interior. All of the subsequent major alterations in mid-13th century took place in the eastern part of the Cathedral.

DIE ZWEITE POSENER KATHEDRALE

Die erste Kathedrale war 1039 durch die Truppen des tschechischen Fürsten Brzetyslaw geplündert und zerstört worden. Ihre Erneuerung wird Herzog Kasimir dem Erneuerer zugeschrieben, nachdem dieser kurz nach der Mitte des 11. Jahrhunderts Großpolen unter seine Kontrolle gebracht hatte. Für den Wiederaufbau wurden die ursprünglichen Fundamente wiederverwendet; auf ihnen wurden Mauern aus regelmäßigen Steinquadern errichtet, wodurch das Niveau des Bodens um mehr als einen Meter angehoben wurde. Auch der Chorraum wurde ausgebaut. Pfeilerreihen trennten das Hauptschiff von den Seitenschiffen. Das Innere des Gotteshauses war farbig verputzt. Weitere größere Umbauten Mitte des 13. Jahrhunderts betrafen vor allem den Ostteil der Kathedrale.

Widok grodu na Ostrowie Tumskim w pierwszej połowie XII wieku

View of Ostrów Tumski stronghold in early 12th century
 Ansicht der Burganlage auf der Dominsel (Ostrów Tumski) in der ersten Hälfte des 12. Jahrhunderts

Wizualizacja: Piotr Walichnowski